

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

28. února 2018 *

„Řízení o předběžné otázce – Státní podpory – Nařízení (ES) č. 1998/2006 – Článek 35 SFEU – Podpora *de minimis* ve formě daňového zvýhodnění – Vnitrostátní právní předpisy, které nepřiznávají nárok na toto daňové zvýhodnění v případě investic do výroby výrobků určených k vývozu“

Ve věci C-518/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sofijského gradského sadu (městský soud v Sofii, Bulharsko) ze dne 26. září 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 4. října 2016, v řízení

„ZPT“ AD

proti

Narodno sabranie na Republika Balgarija,

Varchoven administrativen sad,

Nacionalna agencija za prichodite,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta, předsedkyně senátu, C.G. Fernlund, J.-C. Bonichot (zpravodaj), A. Arabadžev a E. Regan, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: M. Aleksejev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 18. října 2017,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za „ZPT“ AD M. Jekimdževem a K. Bončevou, advokati,
- za Narodno sabranie na Republika Balgarija T. Cačevou, jako zmocněnkyní,
- za Varchoveny administrativeny sad G. Kolevem a M. Semovem, jako zmocněnci,
- za Nacionalnu agenciju za prichodite B. Atanasovem a I. Kirovou, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: bulharština.

- za bulharskou vládu E. Petranovou a L. Zacharievou, jako zmocněnkyněmi,
 - za řeckou vládu S. Charitaki a S. Papaioannou, jako zmocněnkyněmi,
 - za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s C. Colelli, avvocato dello Stato,
 - za Evropskou komisi L. Armati a P. Mihajlovou, jakož i E. Manhaevem, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. listopadu 2017,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká platnosti čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků [107 a 108 SFEU] na podporu *de minimis* (Úř. věst. 2006, L 379, s. 5) z pohledu článku 35 SFEU, jakož i výkladu uvedeného ustanovení.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi „ZPT“ AD na straně jedné a Narodnym sabraniem na Republika Balgarija (Národní shromáždění Bulharské republiky), Varchovenym administrativenym sadem (Nejvyšší správní soud, Bulharsko) a Nacionalnou agencijou za prichodite (Národní agentura pro veřejné příjmy, Bulharsko) na straně druhé ve věci návrhu na náhradu škody z důvodu porušení ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků [107 a 108 SFEU] na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. 1998, L 142, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 312) mimo jiné zmocnilo Evropskou komisi stanovit nařízením prahovou hodnotu, pod kterou jsou určité podpory, nazývané „*de minimis*“, považovány za opatření nesplňující všechna kritéria čl. 107 odst. 1 SFEU, a tedy nepodléhající postupu oznamování Komisi podle článku 108 SFEU.
- 4 V době skutečností týkajících se sporu v původním řízení byla ustanovení upravující schvalování podpor *de minimis* součástí nařízení č. 1998/2006, jehož čl. 1 odst. 1 zněl následovně:

„Toto nařízení se vztahuje na podporu poskytnutou podnikům ve všech odvětvích s výjimkou:

[...]

- d) podpory na činnosti spojené s vývozem do třetích zemí nebo do členských států, zejména podpory přímo spojené s vyváženým množstvím, na vytvoření a provoz distribuční sítě nebo jiné běžné výdaje související s vývozní činností

[...]

- 5 Článek 2 uvedeného nařízení stanovil:

„1. Splňují-li opatření podpory podmínky stanovené v odstavcích 2 až 5 tohoto článku, má se za to, že nesplňují všechna kritéria čl. [107 odst. 1 SFEU] a nepodléhají proto oznamovací povinnosti podle čl. [108 odst. 3 SFEU].

2. Celková výše podpory *de minimis* poskytnuté jednomu podniku nesmí v kterémkoli tříletém období přesáhnout částku 200 000 [eur]. [...] Tyto stropy se uplatní nezávisle na formě podpory nebo jejím [jím] sledovaném cíli[...].

[...]“

Bulharské právo

- 6 Článek 182 odst. 2 zákona za korporativnoto podochoodno oblagane (zákon o korporační dani) ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení stanoví:

„Daňové zvýhodnění, které představuje podporu *de minimis*, se neuplatní:

[...]

- 7) na investice do majetku určeného k výkonu činností spojených s vývozem do třetích zemí nebo do členských států.

[...]“

- 7 Článek 184 zákona o korporační dani uvádí:

„Daňové subjekty mají nárok na slevu z korporační daně odváděné ze zdanitelného zisku z vykonávané výrobní činnosti, včetně výroby na zakázku, dosahující až 100 %, jsou-li současně splněny tyto podmínky:

- 1) daňový subjekt vykonává výrobní činnost pouze v obcích, ve kterých v roce předcházejícím stávajícímu roku činila míra nezaměstnanosti alespoň 1,35násobek celostátního průměru míry nezaměstnanosti v průběhu téhož období;
- 2) jsou splněny podmínky stanovené v:
 - a) článku 188 v případě podpory *de minimis*.

[...]“

- 8 Článek 188 uvedeného zákona stanoví:

„1. Daňové zvýhodnění představuje podporu *de minimis*, pokud výše podpory *de minimis*, kterou obdržel daňový subjekt během posledních tří let, včetně stávajícího roku, bez ohledu na svoji formu a zdroj nepřekročí ekvivalent částky 200 000 eur v [bulharských levech (BGN)] [...].

2. Prostředky odpovídající slevě na dani ve smyslu článku 184 musí být v souladu s právními předpisy týkajícími se účetnictví investovány do hmotného či nehmotného majetku ve čtyřleté lhůtě, která začíná běžet od začátku roku, za který se sleva poskytuje.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 9 ZPT, společnost založená podle bulharského práva, ve svých oddělených výrobních vykonává tři technicky nezávislé výrobní činnosti, kterými jsou výroba profilovaných a kulatých trub a trubek, výroba otevřených profilů tvářených za studena a ocelových zachytných zařízení pro pozemní komunikace a žárové zinkování, jakož i elektrolytické zinkování nebo elektrozinkování dílů.
- 10 V daňovém přiznání za rok 2008 ZPT uvedla, že žádá o slevu na korporální dani stanovenou v článku 184 zákona o korporální dani ve výši 140 677,51 BGN (přibližně 70 000 eur).
- 11 Daňovým výměrem ze dne 5. března 2010 byla uvedená sleva na dani zamítnuta s odůvodněním, že investice, na jejichž základě ZPT nárokuje uvedené snížení, směřovaly do výroben, v nichž se vyráběly výrobky určené na vývoz, a že na takové investice nelze na základě čl. 182 odst. 2 bodu 7 zákona o korporální dani slevu na dani přiznat.
- 12 Dne 21. května 2010 podala ZPT proti uvedenému daňovému výměru žalobu k Administrativnímu sadu – grad Burgas (správní soud v Burgasu, Bulharsko). Rozhodnutím ze dne 12. ledna 2011 uvedený soud daňový výměr zrušil, jelikož byl toho názoru, že zamítnutí žádosti o slevu na dani není odůvodněné, protože v souvislosti se samostatnou činností spočívající v elektrozinkování dílů, do níž chtěla ZPT podle svého tvrzení směřovat požadované investice, nedošlo k žádnému vývozu a protože neuplynula lhůta čtyř let, během níž mohla uvedená společnost investovat částky odpovídající slevě na dani.
- 13 Rozsudkem ze dne 27. prosince 2011, který byl vydán v rámci řízení o kasační stížnosti a nabyl právní moci, Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) uvedený rozsudek zrušil a žalobu ZPT směřující proti daňovému výměru ze dne 5. března 2010 zamítl. Uvedený soud konstatoval, že investice směřovaly do výroby pro žárové zinkování, v níž se vyráběly výrobky, které byly následně vyváženy, a proto rozhodl, že není splněna podmínka týkající se investování do majetku, který nesouvisí s vývozem do třetích nebo členských států, stanovená v čl. 182 odst. 2 bodu 7 zákona o korporální dani, a že slevu na dani je nutno za těchto podmínek považovat za státní podporu, která vede k narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu.
- 14 ZPT se před Sofijským gradským sadem (městský soud v Sofii, Bulharsko) domáhá určení odpovědnosti Národního shromáždění Bulharské republiky, Varchovneho administrativneho sadu (Nejvyšší správní soud) a Národní agentury pro veřejné příjmy z důvodu údajného porušení unijního práva ze strany těchto orgánů. Tvrdí, že má nárok na náhradu škody odpovídající slevě na dani, která jí nebyla přiznána, navýšené o úroky.
- 15 Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) se zabývá slučitelností omezení stanoveného vnitrostátním zákonodárcem v čl. 182 odst. 2 bodě 7 zákona o korporální dani s čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízením č. 1998/2006.
- 16 Za těchto podmínek se Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Mají taková prováděcí pravidla unijního práva, jako je nařízení č. 1998/2006, přímý účinek a jsou bezprostředně použitelná a pokud ano, porušuje tyto zásady ustanovení vnitrostátního práva, které zužuje nebo omezuje působnost normy unijního práva?
 - 2) Je státní podpora poskytnutá ve formě daňového zvýhodnění slučitelná s hospodářskou soutěží na společném trhu, je-li podpora investována do majetku, který se používá k výrobě výrobků, jež se zčásti vyváží do třetích nebo členských států?

- 3) Je výroba výrobků určených k vývozu, při které je využit majetek, který byl pořízen z prostředků státní podpory, činností, která je přímo spojená s vyváženým množstvím ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006? Mohou členské státy v případě záporné odpovědi ve svých vnitrostátních právních úpravách stanovit další omezení pro vývozce výrobků vyrobených s použitím majetku nabytého na základě investování daňového zvýhodnění? Je-li odpověď na tuto otázku kladná, jaký je vztah mezi tímto ustanovením a článkem 35 SFEU, kterým se mezi členskými státy zakazují množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem a dochází zde k diskriminaci a narušení volného pohybu zboží?
- 4) Brání článek 1 nařízení č. 1998/2006 tomu, aby byl právníkovi osobě odepřen nárok na finanční podporu *de minimis*, který vyplývá z unijního práva, před uplynutím čtyřleté lhůty stanovené ve vnitrostátních právních předpisech, během níž je třeba uskutečnit předmětnou investici, pouze proto, že tato osoba v daném období investovala finanční prostředky i do jiných samostatných součástí svého podniku, v nichž vyrobené výrobky byly vyvezeny?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 17 Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) zpochybňuje přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 18 Zaprvé uvedený soud ji nepovažuje za relevantní ani za nezbytnou, jelikož předkládající soud má rozhodnout pouze o existenci zjevného porušení unijního práva a příčinné souvislosti mezi tvrzeným porušením a údajnou újmu.
- 19 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí Soudního dvora rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými a právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 22. září 2016, Breitsamer und Ulrich, C-113/15, EU:C:2016:718 bod 33).
- 20 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že ve sporu v původním řízení se ZPT domáhá určení odpovědnosti bulharského státu za rozhodnutí Varchovneho administrativneho sadu (Nejvyšší správní soud), plynoucí z údajných porušení unijního práva, které lze přičítat Národnímu shromáždění Bulharské republiky a Národnímu úřadu pro veřejné příjmy. Otázky předkládajícího soudu přitom směřují právě k určení, zda jsou vnitrostátní ustanovení dotčená ve věci v původním řízení v rozporu s pravidly unijního práva v oblasti státních podpor nebo volného pohybu zboží. Za těchto podmínek nelze tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce považovat za zjevně irelevantní.
- 21 Zadruhé Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) tvrdí, že předkládající soud svou žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce usiluje o přezkum vnitrostátního rozhodnutí, které zakládá překážku věci pravomocně rozsouzené, jehož zpochybnění není možné, byť jen k nápravě porušení unijního práva. Z téhož důvodu nemá daná žádost povahu žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 22 Je třeba uvést, že tato argumentace se týká obsahu žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, a nikoli její přípustnosti. A dále řízení, které se týká otázky odpovědnosti státu, nemá stejný předmět a nemusí mít nutně stejné účastníky jako řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, s nímž je spojena překážka

věci pravomocně rozhodnuté. Z toho vyplývá, že zásada překážky věci pravomocně rozhodnuté nebrání uznání zásady odpovědnosti státu za škodu způsobenou rozhodnutím soudu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky (rozsudek ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, body 39 a 40).

- 23 Zatřetí žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle něj porušuje procesní autonomii bulharských soudů a pravidla pro dělbu soudní příslušnosti stanovená bulharskou ústavou, jelikož občanskoprávní soudy, mezi něž předkládající soud patří, nejsou příslušné pro konstatování protiprávnosti rozhodnutí správních soudů.
- 24 Ze zásady procesní autonomie nicméně vyplývá, že při absenci unijní právní úpravy přísluší právnímu řádu každého členského státu, aby určil soud příslušný k rozhodování sporů týkajících se náhrady za porušení unijního práva v důsledku rozhodnutí vnitrostátního soudu rozhodujícího v posledním stupni (rozsudek ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, bod 59). V tomto rámci Soudnímu dvoru nepřísluší se vyjadřovat k tomu, jaký soud je příslušný k rozhodnutí o takové žalobě na náhradu škody, jako je žaloba předložená předkládajícímu soudu (rozsudek ze dne 23. listopadu 2017, ČEZ Electro Balgarija a Frontex International, C-427/16 a C-428/16, EU:C:2017:890, bod 30).
- 25 Začtvrté Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) vznesl na základě článku 94 jednacího řádu Soudního dvora několik výtek týkajících se věcných a právních nepřesností, či dokonce nesprávností v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, jejího nedostatečného vztahu ke sporu v původním řízení a jejího nedostatečného odůvodnění.
- 26 Zaprvé žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v rozporu s článkem 94 jednacího řádu údajně neobsahuje vylíčení skutkových okolností, a svou čtvrtou otázkou dokonce zkresluje skutkový stav v původním řízení. Je třeba uvést, že předkládací rozhodnutí obsahuje poměrně podrobný popis skutkového stavu v původním řízení. Pokud jde o údajné zkreslení skutkových okolností, to se ve skutečnosti týká diskuze o právní kvalifikaci provozoven ZPT, která spadá do výlučné pravomoci předkládajícího soudu a která nemá vliv na odpovědi poskytnuté na otázky položené Soudnímu dvoru.
- 27 Zadruhé znění první otázky sice samo přesně nepřibližuje dotčená vnitrostátní ustanovení ani problém nastolený jejich vztahem k nařízení č. 1998/2006, avšak předkládací rozhodnutí naopak obsahuje všechna vysvětlení potřebná v tomto ohledu.
- 28 Zatřetí je pravda, že druhá otázka, která se týká slučitelnosti státní podpory ve prospěch vyvážených výrobků s hospodářskou soutěží na vnitřním trhu, je formulována nepřesně. Nicméně za účelem poskytnutí užitečné odpovědi přísluší Soudnímu dvoru případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny (viz zejména rozsudek ze dne 17. prosince 2015, Szemerey, C-330/14, EU:C:2015:826, bod 30).
- 29 V tomto ohledu se předkládající soud svou druhou otázkou táže, do jaké míry brání zásada volného pohybu zboží poskytnutí podpory, a to i podpory *de minimis*, pro vyvážené zboží. Jelikož podle ustálené judikatury musí být sekundární právo v nejširším možném rozsahu vykládáno způsobem, který je v souladu s primárním unijním právem, může mít zásada volného pohybu zboží vliv na výklad čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006, který je předmětem ostatních otázek.
- 30 Začtvrté Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) správně podotýká, že předkládající soud výslovně neuvádí důvody, proč se ve třetí části třetí otázky zabývá otázkou platnosti čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 z pohledu článku 35 SFEU. Tyto důvody však lze jednoduše vyvodit z ostatních předběžných otázek. Pro vnitrostátní soud je totiž svým způsobem užitečné vědět, zda ustanovení sekundárního práva, jejichž výklad požaduje od Soudního dvora za účelem posouzení legality dotčených vnitrostátních ustanovení, není s ohledem na článek 35 SFEU neplatné.

- 31 Zapáté Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) má za to, že nemůže být žalovanou stranou v řízení na náhradu škody vyplývající z údajných porušení unijního práva, kterých se měl dopustit, přestože nebyla porušena zásada dělby pravomocí, nezávislost a nestrannost soudů a příslušnost a hierarchie soudů zavedené bulharskou ústavou.
- 32 Je třeba připomenout, že podle čl. 23 druhého pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 96 odst. 1 písm. a) jednacího řádu mohou vyjádření Soudnímu dvoru v rámci řízení o předběžné otázce předložit zejména účastníci sporu v původním řízení. Postavení účastníka řízení ve sporu v původním řízení, na základě kterého byl Varchoven administrativen sad (Nejvyšší správní soud) vyzván, aby předložil své vyjádření v rámci řízení v projednávané věci, závisí pouze na posouzení vnitrostátního soudu s ohledem na pravidla vnitrostátního práva. V každém případě neexistuje žádná povinnost účastníků sporu v původním řízení předložit v rámci řízení o předběžné otázce vyjádření Soudnímu dvoru.
- 33 Za těchto podmínek je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce přípustná.

K věci samé

Ke třetí části třetí otázky

- 34 Podstatou třetí části třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 je z pohledu článku 35 SFEU neplatný.
- 35 Podle článku 107 SFEU „[p]odpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem“. Článek 108 odst. 3 SFEU stanoví, že „Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat svá vyjádření“.
- 36 Podle článku 109 SFEU však Rada Evropské unie může přijímat veškerá potřebná nařízení, a zejména stanovit podmínky, za nichž se použije čl. 108 odst. 3 SFEU, jakož i vymezovat druhy podpor, které jsou vyňaty z řízení stanoveného v posledně uvedeném ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. července 2016, Dilly's Wellnesshotel, C-493/14, EU:C:2016:577, bod 33). Nařízením č. 994/98 tak zmocnilo Komisi, aby nařízením stanovila prahovou hodnotu, pod kterou určité podpory nepodléhají postupu oznamování Komisi podle článku 108 SFEU.
- 37 Nařízením č. 1998/2006 stanovila Komise strop, do jehož výše se má za to, že podpory podstatným způsobem neovlivní obchod mezi členskými státy, a nemusí jí být tudíž oznamovány, na 200 000 eur za období tří let. Uvedené nařízení však z tohoto režimu vylučuje určité kategorie podpor, zejména podle jeho čl. 1 odst. 1 písm. d) „podpory na činnosti spojené s vývozem do třetích zemí nebo do členských států, zejména podpory přímo spojené s vyváženým množstvím, na vytvoření a provoz distribuční sítě nebo jiné běžné výdaje související s vývozní činností“.
- 38 Článek 35 SFEU zakazuje množstevní omezení vývozu mezi členskými státy, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem.
- 39 Posouzení slučitelnosti čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 s posledně uvedenými ustanoveními si žádá uvedení tří úvodních připomínek.

- 40 Zprvé zákaz množstevních omezení vývozu mezi členskými státy a opatření s rovnocenným účinkem platí pro unijní orgány, jakož i pro členské státy, takže norma sekundárního práva může být zpochybněna na tomto základě, včetně prostřednictvím řízení o předběžné otázce týkající se posouzení platnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 1984, Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, bod 15).
- 41 Zadruhé, zatímco čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 se týká vývozu do třetích nebo členských států, článek 35 SFEU se vztahuje pouze na pohyb zboží mezi členskými státy. V důsledku toho v rozsahu, v němž se týká vývozu do třetích států, nemůže být čl. 1 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení v rozporu s článkem 35 SFEU.
- 42 Zatřetí čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 sám o sobě nezavádí množstevní omezení vývozu. Je třeba naopak posoudit, zda dané ustanovení může být kvalifikováno jako „opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu“.
- 43 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že na vnitrostátní opatření, které platí pro všechny subjekty působící v tuzemsku, kterým jsou nicméně ve skutečnosti více dotčeny výstupy výrobků z trhu členského státu vývozu než uvádění výrobků na domácí trh daného členského státu, se vztahuje zákaz stanovený v článku 35 SFEU (rozsudek ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, bod 36 a citovaná judikatura).
- 44 Z této definice vyplývá, že kvalifikace jako „opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením vývozu“ předpokládá existenci omezujících účinků na obchod (rozsudek ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, bod 42). Tyto účinky mohou být i jen malé (rozsudek ze dne 1. dubna 2008, Vláda Francouzského společenství a valonská vláda, C-212/06, EU:C:2008:178, bod 52), nejsou-li příliš nahodilé nebo příliš nepřímé (rozsudek ze dne 21. června 2016, New Valmar, C-15/15, EU:C:2016:464, bod 45 a citovaná judikatura).
- 45 Zákaz podpor spojených s vývozem do členských států, a to i když nepřesahují prahovou hodnotu *de minimis*, stanovený v čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 sám o sobě nemá žádný účinek na obchod, neboť pouze ukládá členským státům povinnost zdržet se poskytování určitého typu podpor. V důsledku toho uvedené ustanovení nemůže představovat opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu zakázané článkem 35 SFEU.
- 46 Ze základních pravidel vnitřního trhu a obecného režimu podpor, který je jejich součástí, ale především vyplývá, že vyloučení vývozních podpor z působnosti nařízení č. 1998/2006 je odůvodněno s ohledem na samotný cíl článku 107 SFEU. Podle uvedeného článku jsou totiž státní podpory neslučitelné s vnitřním trhem, „pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy“. Podpory vývozu, byť malého rozsahu, přitom ze své podstaty patří mezi podpory, které by mohly ovlivnit obchod mezi členskými státy, a to přímo poskytnutím konkurenční výhody pro vyvážené výrobky i nepřímo tím, že ze strany ostatních členských států vyvolají symetrická protipatření, která mají tuto konkurenční výhodu kompenzovat. Jak uvedla Komise na jednání, povolení těchto podpor by mohlo významně narušit fungování vnitřního trhu.
- 47 Z toho vyplývá, že článek 35 SFEU nemůže odůvodnit opatření, které je v rozporu s článkem 107 SFEU. Důvody, pro něž se Soudní dvůr rozhodl, že ustanovení Smlouvy o FEU týkající se státní podpory nesmí sloužit k prolomení pravidel Smlouvy týkajících se volného pohybu zboží, totiž odůvodňují rovněž reciproční tvrzení, a sice že tato ustanovení a pravidla sledují stejný cíl, kterým je zajistit volný pohyb zboží mezi členskými státy za obvyklých podmínek hospodářské soutěže (rozsudky ze dne 5. června 1986, Komise v. Itálie, 103/84, EU:C:1986:229, bod 19, a ze dne 20. března 1990, Du Pont de Nemours Italiana, C-21/88, EU:C:1990:121, body 19 až 21).
- 48 Na třetí část třetí otázky je proto třeba odpovědět, že její přezkum neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006.

K první a druhé otázce, prvním dvěma částem třetí otázky a ke čtvrté otázce

- 49 Podstatou první a druhé otázky, prvních dvou částí třetí otázky a čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 má být vykládán v tom smyslu, že brání takovým ustanovením vnitrostátního práva, jako jsou ustanovení dotčená v původním řízení, která z nároku na daňové zvýhodnění představující podporu *de minimis* vylučují investice do majetku vyčleněného na činnosti spojené s vývozem.
- 50 Zprv je třeba zdůraznit, že ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 musí být zasazeny do kontextu celého nařízení, jehož předmětem je umožnit odchýlit se u státních podpor omezeného rozsahu od pravidla, podle něhož musí být každá podpora před svým poskytnutím oznámena Komisi.
- 51 Předmětem čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 je omezit působnost uvedené výjimky vyloučením vývozních podpor. Tento zákaz je tak třeba vykládat jako návrat ke Smlouvou zavedené zásadě zákazu státních podpor. Nemůže proto být vykládána restriktivně.
- 52 Zadruhé je třeba připomenout, že předmětem nařízení č. 1998/2006 v žádném případě nebylo ukládat členským státům povinnost poskytnout určité podpory ani je donutit k využívání všech výjimek, které zavádí, což ostatně nemohlo legálně být ani jeho účinkem.
- 53 Na otázky položené předkládajícím soudem je třeba odpovědět s vědomím těchto výhrad.
- 54 Články 184 a 188 zákona o korporační dani poskytují slevu na dani v objemu nepřevyšujícím strop stanovený nařízením č. 1998/2006 podnikům zabývajícím se výrobní činností v obcích, ve kterých míra nezaměstnanosti citelně převyšuje celostátní průměr, a to pod podmínkou, že tam investují částku odpovídající slevě na dani, a to do čtyř let od začátku roku, pro který je sleva poskytována. Podle čl. 182 odst. 2 bodu 7 uvedeného zákona se daňové zvýhodnění nepoužije „na investice do majetku určeného k výkonu činností spojených s vývozem“. Bulharská republika tím tak chtěla zajistit soulad s čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006, který z uplatnění pravidla *de minimis* vylučuje podpory na pomoc vývozu.
- 55 Článek 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 nevyklučuje jakoukoliv pomoc, která by mohla mít vliv na vývoz, ale pouze ty, jejichž přímým, předmětem plynoucím ze samotné jejich formy je podpořit prodeje do jiného státu. Za takové jsou považovány pouze podpory „přímo spojené s vyváženým množstvím“, podpory na vytvoření a provoz distribuční sítě a podpory jiné běžné výdaje související s vývozní činností.
- 56 Z toho vyplývá, že investiční podpora, která svou povahou a svou výší v nějaké formě nezávisí na množství vyvezeného zboží, nepatří mezi „podpory na činnosti spojené s vývozem“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006, a nespadá proto do působnosti tohoto ustanovení, i když takto podporované investice umožňují rozvoj produktů určených na vývoz.
- 57 V opačném případě to znamená, pokud investiční podpora závisí na množství vyvezeného zboží, a tudíž spadá do působnosti čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006, že se na ni pravidlo *de minimis* nevztahuje. Na základě takového výkladu nebrání ustanovení čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 takovým ustanovením vnitrostátního práva, jakým je čl. 182 odst. 2 bod 7 zákona o korporační dani, pokud jsou posledně uvedená ustanovení vnitrostátními soudy vykládána, v mezích jejich znění, jako obsahující totéž vyloučení.
- 58 Proto je třeba na první a druhou otázku, první dvě části třetí otázky a na čtvrtou otázku odpovědět, že čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovým ustanovením vnitrostátního práva, jako jsou ustanovení dotčená v původním řízení, která vylučují z nároku na daňové zvýhodnění představující podporu *de minimis* investice do majetku určeného na činnosti spojené s vývozem.

K nákladům řízení

- 59 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Přezkum třetí části třetí otázky neodhalil žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost čl. 1 odst. 1 písm. d) nařízení Komise (ES) č. 1998/2006 ze dne 15. prosince 2006 o použití článků [107 a 108 SFEU] na podporu *de minimis*.**
- 2) **Článek 1 odst. 1 písm. d) nařízení č. 1998/2006 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takovým ustanovením vnitrostátního práva, jako jsou ustanovení dotčená v původním řízení, která vylučují z nároku na daňové zvýhodnění představující podporu *de minimis* investice do majetku určeného na činnosti spojené s vývozem.**

Podpisy.